

„Tento slogan říká, že začlenění dětí, jako je moje dcera, je z principu nezdravé. To je, jako by tam stálo, že zdravá je společnost bez Židů, bez Romů nebo bez důchodců. To je vymezení proti určité skupině obyvatel. My jako dopravní podnik převážíme ty děti do škol, přepravujeme i jejich rodiče, kteří se často potkávají s nepochopením a předsudky i ze strany škol,“ řekl v rozhovoru pro DVTV Josef Prokeš, řidič autobusu Dopravního podniku Brno a zároveň otec dvou autistických dětí poté, co odmítl řídit autobus se sloganem SPD „Zdravá škola bez inkluze“.

Krátce

- **Školní rok odstartoval diskusemi o manuálu, kterým se mají školy řídit v souvislosti s pandemií koronaviru.** Vláda před začátkem školního roku narychlo zrušila plošnou povinnost nosit roušky ve společných prostorách školy. „Pokud by v některém okrese byl oranžový stupeň pohotovosti, mohou roušky nařídit, nebo doporučit krajší hygienici,“ uvedl web idnes.cz „Je to pouze na zvážení ředitelů škol na základě místních podmínek, ale v současné době k tomu není žádný důvod, protože nemocnost mezi školními dětmi je velice nízká,“ ponechala rozhodnutí na ředitelích škol v „oranžové“ Praze hygienička Zdeňka Jágrová (irozhlas.cz). „Nedovolím si nařídit roušky. Kdyby někdo kvůli ní onemocněl, půjdu k soudu,“ řekl pro Deník N ředitel pražského Akademického gymnázia Štěpánská poté, co jedna z jeho studentek měla pozitivní test. „Nesouhlasím, legislativa je poměrně jasná. Když krajská hygienická stanice zavede roušky, tak jsou povinné a ředitel s tím nemůže nic dělat,“ reagoval na to ministr Robert Plaga (irozhlas.cz).
- **Skoro všichni učitelé v karanténě, školu ale hygienici nezavřeli.** „Tady žáci nebyli s nikým v kontaktu, učitelé byli izolováni. Provoz zařízení řešit nemůžeme,“ řekla pražská hygienička Zdeňka Jágrová Právu poté, co v pražské základní škole nařídila karanténu většině učitelského sboru. Ředitelé škol, kteří se ocitli v této situaci, vyhlásili ředitelské volno, distančně vyučovat ale začít nemohli, rodiče neměli nárok na ošetřovné. „Předpokládám, že se ještě o ošetřovném budeme bavit s ministryní Maláčovou v následujících dnech,“ řekl ve středu Seznam Zprávám Plaga. O den později jeho úřad přišel s nouzovým řešením, které umožňuje školám požádat o změnu v organizaci školního roku. „Umožní jim posunutí jeho začátku, případně přerušení, tím se zajistí nárok rodičů na ošetřovné,“ uvedly Lidovky.cz. V pátek ministerstvo zdravotnictví vydalo doporučení, která mají do budoucna postup hygieniků sjednotit. „Hygienici by měli zavírat školy v případě, že v nich onemocní covidem-19 nebo má povinnou karanténu více než 30 procent učitelů a žáků,“ uvádějí Lidovky.cz. „Situace, kdy se dostane do karantény učitelský sbor, ale školu hygiena neuzavře, se už nebude opakovat,“ vyjádřila se pro SeznamZpravy.cz pražská hlavní hygienička.
- **Studenti pedagogických fakult budou doučovat děti, které v karanténě zůstaly pozadu.** „Studenti bakalářského studia zaměřeného na vzdělávání budou mít doučování jako součást stávajících praxí,“ uvedla pro SeznamZpravy.cz Lucie Maršáková z Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Umožní to nová platforma, kterou inicioval Člověk v tísni, do níž se zapojilo osm vysokých škol. Národní pedagogický institut připravil web s názvem Zapojmevšechny.cz, kde základní školy mohou nejlépe do 15. září nahlásit své požadavky na doučování.
- **S rouškami ve školách nesouhlasí téměř tři pětiny lidí,** ukázal průzkum Medianu pro Český rozhlas. Proti se ve větší míře vyjádřili zejména rodiče dětí, jichž by se takové opatření mělo týkat. Kvůli horšící se epidemiologické situaci budou roušky od 14. září v pražských školách povinné ve společných prostorách, ve třídě budou děti roušku odkládat. „Bohužel nedošlo k žádnému zlepšení situace,“ říká hlavní pražská hygienička Zdeňka Jágrová v Pražském deníku.
- **Mladí lidé vyměnili klasické cigarety za elektronické, méně také pijí alkohol,** ukázala Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD). „Užívání internetu je jedno z možných vysvětlení, proč se chování dospívajících mění. Faktorů je ale víc. Například kontrola rodičů či přístup mladistvých - když ostatní nepijí, tak já taky ne,“ řekla pro aktualne.cz specialista monitoringu a výzkumu Pavla Chomynová. Roli však podle ní hraje i nastavení cen alkoholu či cigaret.

V souvislostech

CO JSME SE O SOBĚ DOZVĚDĚLI BĚHEM NOUZOVÉHO STAVU A JAK SE ZMĚNIL POHLED RODIČŮ NA VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLÁCH?

Ministerstvo zdravotnictví v pátek upřesnilo pravidla pro uzavírání škol. „V případě, že dojde k potvrzenému výskytu onemocnění covid-19 nebo nařízení karantény ve škole a školském zařízení u více jak 30 procent pedagogických pracovníků a dětí/žáků/studentů, kterému předchází narůstající trend nemocnosti, je riziko přítomnosti možných zdrojů nákazy a dalších přenosů nákazy tak veliké, že je doporučeno nařídit uzavření či omezení provozu školy nebo školského zařízení,“ uvádí se v třístránkovém dokumentu, který je reakcí na nejasnosti kolem škol, kde byla v minulém týdnu karanténa nařízena větší částí pedagogického sboru.

Dokument potvrzuje snahu zasahovat do chodu škol co nejméně. Hygienici mají posuzovat každý případ individuálně, a to nejen podle intenzity kontaktu s pozitivně testovaným žákem nebo učitelem, ale i podle podmínek ve škole, například podle velikosti školy, jejího prostorového uspořádání, počtu žáků ve třídách nebo epidemiologické situace v jejím okolí. Metodika je platná od pondělí 7. září.

Celý dokument najdete zde.

Pohled rodičů na to, co je cílem vzdělávání, se během pandemie příliš nezměnil, méně si jich ale myslí, že jejich dítě má studovat na vysoké škole. Zjistil to výzkum, na kterém se podílela společnost PAQ Research, think tank IDEA a EDUin. Co se týká cílů vzdělávání, zkušenost s distanční výukou posílila trend, kterým autoři výzkumu o rodičovských názorech sledují již od roku 2009. Mezi dotazováním uskutečněným na reprezentativním vzorku v dubnu a červnu 2020 přibývalo rodičů, podle nichž má být cílem školní výuky především vést žáky k tomu, aby uměli pracovat s informacemi a uměli z nich vyvozovat závěry, škola má také vést žáky k tomu, aby si uměli vytvořit vlastní názor.

Největší změnu zaznamenal výzkum v počtu rodičů, podle nichž patří mezi nejdůležitější cíle vzdělávání naučit žáky soustředěně se učit a poznávat nové věci, jejich počet mezi dubnem a červnem vzrostl ze 45 na 53 procent. Výzkum zaznamenal výrazné snížení počtu rodičů, kteří chtějí, aby dítě vystudovalo vysokou školu, výraznější byl přitom pokles u rodičů s vyšším než maturitním vzděláním (9 p. b.), než u rodičů s nižším než maturitním vzděláním (4 p. b.). Jedním z vysvětlení poklesu aspirací může být to, že rodiče lépe poznali schopnosti svého dítěte. U rodičů s vyšším vzděláním byl skutečně výraznější posun mezi prosincem a dubnem u těch, kteří uvedli, že během vzdělávání na dálku lépe poznali schopnosti svého dítěte (10 p. b.) „Tento vývoj může poukazovat na to, že aspirace rodičů, které v českém vzdělávání silně ovlivňují výsledky, v některých případech reflektují spíše jejich společenské postavení než preference a kompetence dětí. Zkušenost s distančním vzděláváním je dovedla k tomu, že své aspirace přehodnotili,“ okomentoval výsledky sociolog Daniel Prokop.

Podrobnou zprávu k výzkumu Proměny názorů rodičů na vzdělávání během pandemie najdete zde.

Příznaky minimálně středně těžké deprese trpěl na počátku jarních restriktivních opatření každý pátý Čech, největší dopad měla krize na duševní zdraví mladých lidí, konstatovala studie think tanku IDEA.

„V porovnání s dobou před pandemií se těsně po zavedení nejprísnejších restriktivních opatření zvýšil podíl populace s příznaky minimálně středně těžké deprese či úzkosti více než trojnásobně: z 6 % na 20 %,“ uvádí autoři studie. Na konci května podle jejich zjištění trpělo příznaky minimálně středně těžké deprese nebo úzkosti 10 procent české populace.

Nejvíce ohroženi byli mladší respondenti (ve věku 18 až 24 let), u seniorů byl propad v duševním zdraví nejmenší. „V kategorii mladých lidí mezi 18 a 24 lety vidíme, že s vypuknutím pandemie vykazuje příznaky přinejmenším středně těžké deprese či úzkosti až 36 % respondentů. Oproti tomu v kategorii nad 65 let věku tyto příznaky vykazuje 13 % respondentů,“ konstatuje se ve studii.

Studii Dopady pandemie koronaviru na duševní zdraví (autoři Vojtěch Bartoš, Jana Cahliková, Michal Bauer, Julie Chytková), červenec 2020, najdete zde.

Tipy a události (výběr z EDUKalendáře)

14. 9., Praha, Komiksový maraton pro žáky základních a středních škol

20. 10., Praha, konference S Asistenty k lepší škole

11. 11., Praha, konference Lepší škola (pro zřizovatele)

do 30. září přihlašujte své projekty do ceny EDUína 2020

POMOZTE NÁM JAKO DÁRCE:

Každý dar umíme efektivně použít a proměnit ho v užitečnou informaci. Týden co týden připravujeme Beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom v tom mohli pokračovat i nadále, potřebujeme Vaši podporu.

DAROVAT